

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvemši ponedeljke in dneve po praznicah, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gld., za pol leta 8 gld., za četrta leta 4 gld. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gld., za četrta leta 3 gld. 30 kr., za en mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. za mesec, 30 kr. za četrta leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrta leta 2 gld. 50 kr., po pošti prejemati za četrta leta 3 gld. — Za oznanila se plačuje do četiristopne petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat in 4 kr. če se tri ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Franc Kolmanovej hiši št. 25—26 poleg gledališča v „zvezdi“. Opravištvo, na katero naj se blagovoljijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

Nova nesreča Turčiji.

V zadnjem listu smo povedali grozovito dejanje v Solunu, namreč da so fanatični Turki v pričo svojega političnega načelnika ubili zastopnika dveh veličih držav, francoskega in nemškega konzula. To ubitje je vzbudilo velikansko senzacijo; ruska, francoska, italijanska, celo grška vlada, vse so poslale vojne ladije v luko solunsko, da varujejo tamošnjih kristijanov; po vseh evropskih novinah pak se čuje samo jeden glas: Turčija nij več zmožna varovati kristijanskih zastopnikov, ona nema več najmanjše državne moči, kar se je tujim konzulom včeraj prigodilo v velikem mestu Solunu, to se lahko jutri poslanikom drugih držav zgodi v Carigradu. A kateri narod, katera država more s takim sosedom občevati? Sultan sicer res obeta nemške in francoske državi, da bode ostro kaznoval one ki so uboja krivi. Ali kaj je s tem pomagano, mar bode omikani človek, francoski in nemški konzul, oživel, če sultan par turških capinov obesi? Kdo pojde v Turčijo konzulovat, če nema druge varne zavesti nego to, da če ga bodo turški lopovi ubili, bodo morda tudi kaznovani.

Zatorej je ta konzulski umor, ki se je zgodil še baš pred berlinskimi konferencami, Turčiji več škodoval, kakor izgubljena velika bitka. To je res kakor božja roka. Najprej vstanek, potem njegova nepričakovana rast, vspehi vstašev, turški denarni krah, groza pred akcijo Srbije in sedaj pred odločilnim sklepavanjem v Berlinu pride še solunski dokaz turške gnjilobe!

Obžalovati moramo sicer dva ubita človeka, vendar ona dva sta umrla, če prav ne hoté, kot velike žrtve za dobro idejo, za do-

kaz kakó prav imajo vstaši, ki vpijejo: „ven s Turki!“ Za vstaše in njihovo stvar pride to grozodejstvo, kakor od boga nalašč njim na korist pripuščeno.

Čudno je, da je slučaj nanesel tako, da sta ubita baš francoski in nemški. Baš francoski narod, zapeljevan po Napoleonu je v Krimski vojski za obstanek mohamedanizma v Evropi toliko drage krvi prolil in toliko žrtvoval; ter baš nekateri nemški časniki so bili in so še najbolj zavzeti za Turke in protivni vstašem.

Brez dvombe je, da bodo vlade zahtevale od Turčije veliko zadostenje. Sultan ga je že slovesno obljubil poslanikom nemškemu in francoskemu. In severonemški časopisi uže glasno zahtevajo ostro kazen Turčiji. Vpliven berlinsk list „Post“ izpoznava, da v Turčiji ne pomagajo nič polovična popravljajna. Na Francoskem bode ta dogodek pobrisal še oni ostanek tradicionalne Slovanom sovražne orijentske politike, katero je zapustila še ban-kerotna monarhija, tako kraljevska kakor napoleonska, ker republika je narod, a narod francoski bode terjati od Turčije osvete.

Italijani in jugoslovanski vzhod.

Italijanski jezik vlada po vsem jadrjanskem morji in ima velik vpliv po vseh obalah tega i jugoslovanske zemlje oblivajočega morja. Ali je torej kaj bolj naravnega nego to, da italijanski rodoljubi, ki so za sijajno bodočnost svojega plemena vneti, na to gledajo, kako bi italijanizmu posebno v orijentu dali oni veliki vpliv, ki ga je svetovna nekdanja mogočna laška Venecija imela? Ta smer italijanske vnanje politike, ki kaže res globok in za Italijane ne napačen račun, pokazuje se

posebno sedaj kar plamení vstanek v Hercegovini in Bosni. Videli smo najedenkrat čudno prikazen, da so celo italijanski listi, kateri so prej imeli le psovke na Slované, sedaj najedenkrat polnega srca navdušenja za jugoslovansko stvar. To je stvar od italijanske vlade in narodne akcijske stranke dobro urejena.

S tem, kakor tudi z dejansko podporo po odborih in po odposlanih nekaterih mož garibaldovskih prostovoljcev (kateri so pa Hercegovino uže popustili, ker niso znali ali hoteli z vstaši vred po skalah plezati in večkrat stradati) hoteli so in hočejo Italijani pridobiti simpatije Jugoslovancev, ter kažejo s tem jako dober političen instinkt, političen takt, boljši nego naši avstrijski diplomati, kateri uže davno dobljena sočutja inostranih Jugoslovancev za Avstrijo z napačnimi notami in podpiranjem gnjile Turčije na ravnost odbijajo.

Italijani imajo politiko prihodnjosti, naši magjarsko-nemški vnanji politiki pak gledajo le sedanji „status quo“ ohraniti, oni niso politiki za bodočnost gledajoči. To je nesreča za našo državo. „Rasti trava, ali ne rasti kadar mene ne bode,“ to je misel naših avstrijskih ustavovercev v avstrijske politiki in Magjari, tresoč se za svoje azijsko plemo, pritrjujejo jim slepi.

Najboljši italijanski diplomat, učenec in bivši tajnik velicega osnovevalca zedinjene Italije Nigra je imenovan v Peterburg za poslanika. Časniki temu veliko veljavo pripisujejo. Italija snuje z Rusijo zvezo osnovati v orijentalnem vprašanji in dobiček vleči, kakor ga je vlekla iz zveze s Prusi leta 1866, katero je bil tudi ta Nigra osnoval. Tačas je bilo to na škodo Avstrije in tudi sedaj ne bode na korist Avstrije, kajti tačas so imeli

Listek.

Jeanne d' Arc, devica orleanska.

(Govoril v ljubljanskej čitalnici prof. Fr. Šuklje.)

Narodom, težko se borečim za svoj obstanek, v tolažbo kaže zgodovina, da se čestokrat države in narodi iz globokega propada zopet vspno do velikosti, do mogočnosti. Barbarične perzijanske čete so dvakrat vpelele Atensko mesto in opustošili Atiko — in malo let pozneje stalo je mesto lepše krasnejše, bil je narod močnejši nego kedaj! Kelti napadajoči Rim, so l. 389 pr. Kr. Rimljane popolnem premagali ter Rim razdejali, pa iz svojih razvalin se je zopet dvignilo „večno“ mesto in takoj potem so se pričenjale one zmage, ki so rimskemu imenu priborile svetovno vladarstvo! J milanskega mesta se je l. 1162 po dolgem obleganji polastil silni Nemec Fridrih Barbarosa, uničil ga je ter prognal prebivalce — toda čez malo let so se vrnili in uže 1176

so ravno Milaneži v odločilnej bitki pri Legnanu premagali germansko silovitost! I francoski narod — kolikokrat bil je uže pobit, potr, navidezno uničen in kolikrat — ga je rešila njegova lastna moč ter mu zopet pridobila častno mesto mej evropskimi narodi! Nikedar pa je bila nevarnost, preteča temu narodu, silnejša, nikedar rešitev čudovitnejša nego l. 1429, ob času „device orleanske“ o katerej hočem denes obširneje govoriti.

V srednjem veku bili so si Francozi in Angleži jednaki protivniki, kakor v našem veku Nemci in Francozi. Uzrok večnemu bojevanju bile so početkom nenaravne razmere, da je bil angleški kralj zarad Normandije in drugih teritorij ob jednem francoski vazal, potem pa (od l. 1328) neopravičeno hlepenje angleških kraljev po kroni francoske. Zlasti pod dolgo-trajno vlado Karla VI. doživela je Francija žalostne čase. Kralj, duševno bolan, nor — kraljica Isabeau, rodod Bavarkinja zapravljiva, brezsrčna, spridena ženska — kraljevi sorod-

niki in sinovi, dvor, plemstvo, dežela ločeni v dve stranki, Armagnake i Burgundce, ki so se smrtno sovražili ter celo z mečem divjali jedna proti drugej. V tacem položaji ponovi angleški kralj Henrik V. od svojih pradedov podedovano vojsko ter s svojimi krepkimi strelci, kmetskimi sinovi pri Azincourtu 1415 uničil nališpano francosko vitežtvo. Pa ne dovolj — ko je armagnaska stranka, pod vodstvom kraljevega naslednika (dauphina) Karla zavrato umorila vojvodo burgundskega, združil se je njegov sin Filip, hrepeneč po maščevanji, združila se je sama kraljica Isabeau z Angleži sklenili so pogodbo v Troyes, katero je tudi blazni kralj podpisal, odvzeli so dauphinu nasledno pravico ter za regenta in naslednika imenovali angleškega kralja, ki se je poročil s Katarino kraljevo hčerjo. „In diesem vertrag,“ pravi Sickel „ward der dauphin von der eigenen mutter verleugnet, von dem vater verurteilt, von der schwester des ertheils beraubt.“ Cela Francija ločila se je v dva dela, severno Francijo,

Italijani pozitivni, a Avstrijci le negativen program in tudi sedaj gledé orijentalnega vprašanja je ravno tako. Zaslugo za to imajo ustavoverci in Magjari, mi Slovani ne.

Žalibog, da mi Slovenci kakor tudi Dalmatinci in sploh Primorci ne smemo Italijanom dobrega vspeha želeli. Mi, ki smo mejaši Lahom, poznamo njih nevarnost za našo narodnost in v imenu Slovanstva moramo jih nazaj potiskati: onkraj Adrije je vaše, na tej obali nemati Italijani ničesa iskati, tu smo mi, in prostora za vse ima svet.

Jugoslovansko bojišče.

Praška „Politik“ priobčuje pismo, katero je hrvatski vojniški poveljnik Mollinary uže koncem februarja svojim oblastnikom po granici razposlal, in v katerem v imenu Andrassyja zapoveduje, da se ima agitacija časnikov zoper „reformo“ in pomirjenje energično zatirati, da se društva za podporo vstajnikov ne smejo trpeti in se imajo kaznovati, orožje in strelivo se ne sme v Bosno izvažati, prehod oroženih čet se ima na naši meji na vsak način zabranjevati, inostranci se izženó, pribegli naj se prigrvarjajo na vrnitev itd. itd. — Torej „naši“ lepo skrbé za Turka, on pa naše krščanske slovanske brate na kolec natika in konzule ubija.

Dalmatinski „Narodni list“ objavlja pod naslovom „Pomoč nevoljim Hercegovcem in Bošnjakom“ sledečo zahvalo Slovincem: „Odbor za pripomoč pribleglim Hercegovcem i Bošnjakom u Ljubljani, poslal je preko dr. Klaića središnjemu odboru u Zadru for. 300. Živila rodoljubna naša brata!“

Iz Obrovca se „Dalm. Narodn. listu“ piše: 4. t. m. je vojska Asan-bega Kurice popalala 25 komadov goveje živine iz naše vasi Strmice, ugrabila jednega dekletca in posekala tri begunce. Kaj poreče na to Avstrija?

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 10. maja.

Grof Andrassy je odpotoval v Berlin na dogovor z Gorčakovom o orijentalnem vprašanju. Peštanski „Nemzeti Hirlap“ piše, da boče Gorčakov nasvetovati, naj bodo Bosna in Hercegovina samostalni državi. — Berlinska Bismarkovka „N. Allg. Ztg.“ Andrassyja hvali in njegove zasluge poudarja s končnim upa-

njem, da bode zjedini se z Bismarkom in Gorčakovom.

Vnanje države.

Iz Carigrada se poroča obširnejše o uboju konzulov iz turškega, torej nepopolnega in pobarvanega vira. Mlada kristijanska Bulgarka je hotela k Islamu prestopiti in se je po železnici pripeljala v Solun, da bi po starej šegi šla h generalnemu guvernerju. Zbere se pa na ščuvanje (!?) amerikkanskega konzula kacih 150 ljudi, kateri so na deklico pali, iztrgali jej naličje in plašč s telesa in jo v hišo nekega kristijana odveli. Muselmani so bili hudi, zbrali so se v nekej mošaji in posvetovali se. Tija prideta francoski in nemški konzul množico mirit, za njima pride turški guverner ali politični načelnik, ki je bil čul, da sta v nevarnosti. A nij ju mogel ubraniti. Turki so bili z okenskih mrež železje potrgali in tako dolgo po konzulih tepli, da sta mrtva obležala.

Francoski minister notranjih stvari je poslal prefektom okrožnico, v katerej jim nalaga, da odslej ne smejo več svojega osobnega mnenja zastopati, nego morajo biti zastopniki republike, da dežela svoje poslovanja sama v roke vzame. Okrožnica našteva potem nove dolžnosti prefektov, priporoča jim spravljivost in prijaznost nasproti voljenim društvom. Dolžnost prefektov je, da so dobrohotni in nepristranski, ker republika obsega vse stranke. Potem našteva dobičke, katere bode Francoska imela od republikanske vlade. — Iz tega je vidno, da ideja federalizma celo na Francoskem zopet vstaja.

V angleškem parlamentu je bilo zadnjič na vrsti rusko prodiranje in napredovanje v srednji Aziji. Minister Disraeli je pri tej priliki rekel te-le pomembe polne besede: V Aziji je dovolj prostora za Rusijo in za Anglijo. Nobenkrat niso bile še razmere mej rusko in angleško državo prijaznejše kakor so zdaj. Jaz ravno tako malo razumejem zakaj ne bi Rusija še Tartarijo osvojila si, kakor ne razumejem zakaj ne bi bila Anglija osvojila Indije. Samo želim, da bi prebivalstvo tam toliko od Rusije dobilo, kakor so Indijci od nas. — Te besede kažejo, da se Magjari in neki Nemci jako varajo če mislijo, da bodo kedaj Angleži zavezniki njihove donkišotsko namišljene vojne proti Rusiji.

Dopisi.

Iz Maribora 6. maja. [Izv. dop.] Meseca septembra 20. od 23. bode tukaj shod avstrijskih vinorejcev ter je odbor vabila uže razposlal. Razstavljal se bodo vina, grozdje i drugi vinorejni pridelki, orodje, mašine i učna sredstva za vinorejo in kletarstvo. V zborih pa se bodo razni predmeti razpravljali, na primer: Trsna uš

(phyloxera vastatrix); col na vino pri uvažanju in izvažanju. Ali se da avstrijska vinoreja in vinotrstvo podpirati po priseženih vinskih agentih? O rabi salicilske kisline, tymola in kaolina v kletarstvu. Kako bi se dala vinoreja povzdigniti po združenji (asocijaciji) manjših vinogradnikov? Kakšne poskušnje so se delale v poslednjih letih v raznih deželah gledé novih trsnih plemen? Katera sredstva so se najboljša skazala proti pozebljenju? itd. Vsa ta vprašanja so res za vinorejo jako imenitna in želeli je, da po praktičnih izkušnjah izvedeni vinogradniki svoje mnenje povedó. Lani je bil jednaki shod v Trientu in tam se je sklenilo, da se ima vsako leto sklicati shod avstrijskih vinorejcev in sicer jedno leto v kakem južnem mestu, drugo v bolj severnem. Za to se je tačas Maribor odločil, v prihodnjem pa bode shod v Gorici. Razpravljati se sme v zboru v vseh jezicah, ki so v dotičnih deželah, tedaj v nemškem, italijanskem in slovenskem jeziku. Vsakako opozorujemo slovenske vinogradnike, ako se bodo udeleževali razstave, naj razstavljenim rečem tudi slovenske napise pridado.

Iz Celja 9. maja [Izv. dop.] Mariborski g. Daniek je bil pri končni obravnavi v Celji zarad prestopka proti telesni varnosti po članu 411 k. z. proti nemčurjem neotesanec mesarju Lorberju in Repniku za nekrivega spoznan, akoravno ga je Mariborski sodnik dr. Sak na tri dni obsodil. — Repnikova razsodba je bila potrjena, samo da sme mesto 24 ur sedeti, 5 gld. plačati, ravno tako je bila razsodba proti Lorberju potrjena in mora 12 ur sedeti in plačati morata oba skup blizu 100 gld. stroškov in odškodnine. — Mislim, da je še v spominu tepež na dan volitve 26. febr. v Mariboru mej imenovanimi.

Iz Gorice 8. maja [Izv. dop.] Dolgo je dremala naša čitalnica, in hvala našemu zanikernemu regisseurju, je tudi pošteno prespala celo postno sezono; da! najbrže bi je ne bila niti vesela pomlad probudila, ako bi se ne bila bolje vnetim članom nit potrpežljivosti še o pravem času utrgala. Ročno so se lotili in nij trebalo štirinajst dnevnega pripravljanja, pa smo se sinoči zbrali v prijaznih prostorih našega narodnega ognjišča, kder se je celó zagrinjalu očividno mudilo razkriti nam, kaj premorejo čvrste, čile moči v malih dneh. Pevski zbor nij bil močan, a odlikoval se je po točnosti in lepih glasovih, ki so zdaj mlo

ki se je podvrgla Angležom, južno, ki je še pripoznavala dauphina. Le-ta je l. 1422, ko sta blazni Karl VI. in angleški Henrik V. umrla, sicer v Poitiersu kronan bil, toda kljubu temu pretil mu je pogin. Kako stanje za ubogi narod! reprezentant kraljestva in národa, Karel VII. (tako se je imenoval dauphin) mehkužen nezmožen vladar, brez poguma, brez srca do národa, talentiran samo za razuzdanosti; ministri njegovi, zlasti la Tremouille, sleparji in goljufi, narod razcepljen, zbehan, materijalno uničen, tako da so v mnozih rodovitnih pokrajinah mej Loiro i Sommo kmetje po gozdih se skrivali n le od ropa živeli. Ubožnost na vse kraje zatrla je tudi narodno zavest, tako da nam neki svedok toži, da je onemogli narod apatičen postal ter da mu je uže vse jedno, bilo kate-rega vladarja da ima.

I sedaj, l. 1428 udarili so Angleži na francoski jug, da bi tudi pokrajine onkraj Loire mladoletnemu Henrik VI. priborili. Samo mesto orleansko, ključ za dežele na jugu,

ustavljalo se je še pogumno zmagovitemu so-vražniku, toda oblegovanje napredovalo je od dne do dne, rešitev postala je po bitki pri Rovray skoro nemogoča in Karel VII. mislil je uže pobegniti v Španijo ali Škocijo, da bi vsaj rešil borno nečastno življenje. Potem pa bi bil Anglež gospodoval v lepej Franciji, národna samostojnost in svoboda bila bi uničena, uničen pa tudi prevažen vpliv francoski na duševni in politični razvoj evropskih narodov. Iz tega nesrečnega stanja rešila je Francijo — uboga kmetska deklica, Ivana d' Arc.

V prijaznej šampanškej vasi Domremy blizu mestica Vaucouleurs na meji lotarinškej, rodila se je 6. jan. 1412 Jeanne d' Arc, iz očeta Jakoba d' Arc in matere Isabella Romée. Leta prve mladosti pretekla so jej mirna in enolična, kakor vsakej kmetske deklici. Brati in pisati se nij učila, pač pa jo je mati navadila moliti, šivati in presti. Tudi na polje je hodila semtertja pomagati očetu in bratom in ravno tako je včasih vaško čredo na pašo

gnala, če je bila vrsta na njej. Odlikovala se je deklica po nenavadnej pobožnosti in dobro-srčnosti; sicer pa je bila vesela in prijazna ter se je udeležila nedolžnih iger družih vaških otrok, in ž njimi tudi plesala in rajala okolo lepega starega drevesa, o katerem so ljudje ugibavali, da je pod njem zbirališče čeznator-nih bitij in vil.

Toda to idilično življenje je nehalo okoli l. 1425. Tudi mirni prebivalci Domremiski čuli so o bojnem hrupu, gorje francoske države pretresalo je tudi te uboge vaščane in zlasti Johana čutila je v svojem domorodnem srcu — globoko žalost nad ubogim národom. V takej duševnej razburjenosti slišala je 13 letna deklica o polu dne nekega poletnega dneva 1425., ko se je po domačem vrtu sprehajala, neki glas od desne strani ter videla nenavadno bliščobo. Iz začetka prestrašena, čula je trikrat isti glas, ter potem spoznala, da jo nagovarja arhangel Mihael, ki jej je veleval, naj živi spodobno, pobožno in

občutljivo, zdaj krepko in mogočno prebirali vse notranje registre očaranim poslušalcem. Gospodičina Lebanova je v dveh pesnih pokazala svoj lepodoneč glas, ki naj bi se še mnogokrat razlegal po naši dvorani. Gospodičini Erb-ovi moramo tudi posebno hvalo izrekat, ker je tako mojsterski svirala na glasoviru, da bi jo bili kar cele ure poslušali, utopljeni v nadzemske fantazije, koje so vzbujali zdaj rahli, zdaj krepki, pa vedno ubrani glasovi. V igri „Piké“ so se poskusile nekatere nove moči, pa tako, da je moral vsakdo soditi, da so o bra uže dobro privajene. Igra sama spada med težavnejše in prav zato moramo priznavati gospodu prof. Čeb. — kateri je bil ne samo regisseur, ampak tudi glavni acteur — posebno zaslugo. Lep večer smo sklenili z veselim plesom, kateri nas je do ranega jutra družil, mlade v dvorani, starejše in trudne pa pri kozarcu.

Ugodnemu poročilu naj dodam neugodno opazko. Starih, poprej vsigdar zvestih čitalničarjev je bilo čisto malo pri besedi, duhovnika nobenega. Kaj to pomenja? Uže ko je bil nedavno prevz. vladika Strossmajer tukaj in nij nihče od gospodov iz škofije besedice o njegovem prihodu črhnil, se je to mnogim zelo čudno zdelo. Konsekventno izogibanje se čitalničnih zabav pa vsaj v meni vzbuja nekakov sum, kakor bi se čestiti in prečestiti gospodje — kaj bi dejali? — kuzali, — ka-li?

Vreme imamo prav slabo, dežuje neprenehoma in včeraj in danes je tudi tako hladno, da nam nij zimska obleka čisto nič preteška. Mari nij to čudno v avstrijske Nizzi?

Domače stvari.

— (Tiskovna pravda.) Kamniški pader in znani nemškutarski dopisnik „Tagblattov“ in družih jednacij listov, nas toži zaradi necega dopisa iz Kamnika, v katerem nje govo ime niti imenovano nij bilo in mi nijsmo mogli vedeti, da nanj leti, dokler nam nij bil prišel sam povedat. Pri tej poslednji priliki smo mu tudi rekli, da vedoma mi nikdar nikomur krivice ne delamo, in smo pripravljeni stvaren popravek sprejeti ako ga stvarno in kratko napisanega pošlje. On je to obljubil še lepo prosil, da bi smel nemškega poslati, ker našega deželnega jezika, da si v Kamniku službuje, ne zna dovolj. Tudi to smo mu dovolili rekši, da uže sami prestavimo. A na-

mesto mirnega popravka dobimo grobo in neotesano pismo, katero smo to se ve da odložili. Sedaj toži in se bomo pred porotniki videli. Prosimo vse, ki tega gospoda od prej in sedaj poznajo, naj nam pomorejo pri nabiri materijala in prič za dokaz resnice, ki morda pred porotniki ne bode tako težak. Rečeni mož se namreč razžaljenega čuti, ker je naš dopisnik dvomil o velikej medicinskej znanosti, kar menda ne bode tak greh, ker g. Saurau medicine nikdar študiral nij, nego je simpel kirurg.

— (Zadnja predstava slovenkega gledališča) v letošnji sesiji bode v nedeljo 14. t. m. na korist pridne, talentirane in pri našem občinstvu jako priljubljene igralki gpdč. Cecilije Podkrajšekove. Gotovo izpolnujemo le hvaležno dolžnost, ako opozorimo na velikansk napredni korak, katerega je storila gospodičina v malih letih svoje delavnosti na našem gledališkem odru, in to bi jej pri vsem talentu ne bilo mogoče, ko bi istega ne podpirala z neutrudljivo pridnostjo, ki je prosti one škodljive, puhle samosvesti, katera žalibog spremljuje kot senca marsikateri talent veleča mu vedno: vsaj veš dovolj! Pričakujemo torej, da bode naše občinstvo tudi letos vedelo čislati to vrlo prizadevanje „naše Wolter“ in jej dejansko pri prihodnji benefici dokazalo svoje simpatije.

— (Iz Ljubljane) se nam piše: Je-li to mogoče, da se v Ljubljani, kranjskemu glavnemu mestu kaj tacega more zgoditi, kar sem z lastnimi očmi videl! Včeraj po polu dne sem šel skozi ozke ulice od deželne bolnice proti Kleinmajerjevi tiskarni, in na cesti blizu pisarne c. kr. okrajnega glavarstva zagledam moža v blatu ležati. Mož je jako stokal in za pomoč prosil. Vprašal sem okolo njega stoječe ženske, kaj se je možu zgodilo in zvedel sem, da je pri selitvi omara na-nj pala in mu nogo strla, dalje, da je uže pred jedno uro (!) policaj tukaj bil, in na rotovž „meldat“ šel, da od ondi z bolniško trugo po-nj pridejo. Vprašam zdaj, je-li treba pustiti nesrečnega moža celo uro na cesti v blatu in na dežji zaradi tega ležečega, ker bolnica, ki je komaj dobrih 150 korakov oddaljena, principijalno nobenega bolnika sama ne odnese? — Vrh tega je bil mož to celo uro v nevarnosti povožen biti, kajti ta ulica je jako ozka in če voz hitro pridirja, bi se mu težko v naglosti umaknil — in vse to se zgodi blizu

bolnice in skoraj pod oknom c. kr. okrajnega glavarstva, brez da ne bi se živa duša zato brigala. — Ker družega nijsem mogel storiti, sem neko žensko naprosil, da je šla v bolnico in prosila, naj se izjemno usmili in moža po svojih hlapcih prenesti pustijo. Če se je zgodilo ali ne — ne vem.

— (Tržaški škofijski ordinarij) razpisuje službo kaplana pri sv. Antonu v Trstu, da nemško pridiguje. Plača je 840 gld., znati mora tudi slovenski.

— (Tast za bodel zeta.) Včeraj zjutraj sta se skregala v srednjih Gameljnih na Savi v ljubljanskej okolici dva mlinarja, tast je zeta tako v trebuh z nožem sunil, da so mu čreva ven pogledala in je rana smrtno nevarna.

— (Povodenj.) Ljubljana je tako velika kakor še letos ne. Ljubljansko močvirje je jezero postalo, škoda je uže zdaj velika, a še vedno dežuje.

— (Iz Vipavskega) čujemo žalostna poročila o letini. Huda burja brije uže štiri dni, sadju in vinogradom strašno škoduje, ker ga lomi in otesava. Ljudje so brezupni vsled tega in tožijo, kaj bode.

— (Iz loške doline) se nam piše: Pri nas je bila letos uže dvakrat povodenj in poškodovala polje. In sedaj pa še v tretje žuga. Od petka zvečer uže dežuje in danes zjutraj so bili hribje s snegom pokriti. Če se ne uvedri, dobimo tretjo povodenj in zopet nam bode pokvarila polje in sejati bomo morali v tretje, če bomo kaj imeli. Uže nekaj let se menijo, da bodo prekopali do Golobinje jarek, da bode voda sproti odtekala. A do danes se pač le menijo in kedaj bode kaj iz tega sam bog ve. Nam bi res dokaj koristilo, vsaj malih povodenj bi bili oproščeni.

— (Oznani.) ki se tiče tega, da se bodo zopet nakupovali deželski žrebci plemenjaki domačega plemena za uplemenitveno razdobje leta 1877. Ministerstvo za poljedelstvo ima skrb, da se kakor lansko leto tudi letos zopet nakupijo deželski žrebci plemenjaki najprej, in kolikor je mogoče iz domačega plemena. Konjereji in posestniki konj se tedaj povabijo, naj žrebce, ki so na prodaj in se utegnejo nakupiti, naznanijo vsaj do zadnjega dne meseca maja t. l. deželnej komisiji za konjerejstvo. Ogle dovali, oziroma nakupovali se bodo ti žrebci o priliki delitve premij in sicer samo v tistih krajih in dnevih, ki so za to določeni in se

čisto ter razodeval, da se bode podala v Francijo ter pomagala svojemu kralju. Naznanil jej je tudi, da jo bodeti na božje povelje obiskali svetnici Katarina in Margareta ter povedali natančno, kako da ima ravnati i postopati. V istini je potem mnogokrat, pozneje celo večkrat na dan videla obe svetnici; pravila je ko je bila potem sodnijsko zaslišana, da ste imeli lepe jako dragocene krone na glavi, da jih je dobro videla, da jih je celo z rokami objela ter pri tej priliki čutila blagodejno gorkoto in slasten duh.

Uže sedaj moramo izpregovoriti kritično besedo o teh mnogokrat pretresovanih vizijah ali prikaznih. Da bi se bila Johana lagala, da bi vizije fingirala, misliti nikako ne smemo. Ona je čestokrat trdila, celo pred njeno smrtjo, da veruje v istinitost teh prikaznij ravno tako trdno kakor na boga in na odrešenje; za to prepričanje je Johana umrla, — kedo bi se torej upal, govoriti o slepariji, imenovati blago devico — goljufivko?

Drugo vprašanje pa je, — ali so imele te vizije objektivno realnost, ali so bile resnične, ali so se Johani v istini prikazovali angeli in svetniki? To trdita naravnost dva historika, Nemec G. Görres in Francoz Wallon, poslednji znan kot predzadnji naučni minister francoske republike; na to stališče postavila se bode tudi katoliška cerkev, ako bode Johano proglasila za svetnico. Toda to stališče nij historično, kajti nij znanstveno. Po izreku: „das wunder ist des glaubens liebstes kind“ prepuščamo vsem, kateri hočejo dogmatična načela vpeljati tudi v znanost, da tukaj govorijo o čeznatornej stvari, o čudu. Toda mi se zvesto držimo načela, da znanstvo, veda čudov ne pripoznava. Po vekovitih, nepremakljivih in nepremeljivih zakonih sučejo se nebrojni svetovi našega neba, po istih zakonih vrši se tudi življenje in gibanje vsega človečanstva, bodi si gibanje narodov ali pa gibanje posameznega bornega človeka!

Prvi, kateremu se je posrečilo, razlagati

vizije orleanske device v znanstvenem smislu, na podlagi psihologije in patologije, bil je medicinar Nemec dr. Hecker. Njegovih rezultatov se drži Sickel in Eysell, temeljiti preiskovalec, ki je jako obsirno in v verskem smislu opisal zgodovino naše junakinje. Ti učenjaki pripisujejo tem vizijam samo subjektivno ne pa objektivno realnost. Te prikazni so izvirale iz razdražene domišljije, iz vznemirjenega dušnega stanja. Johana v svojej patrijotičnej bolesti, v svojej žalosti mislila je tako živo, da so je misli njene utelesile in upodobile, da se jej je videlo, da sliši druge, vnaune glasove, a ti so se glasili le v njenej notranjosti. Razdraženi možjani so tako vplivali na čute, da so le-ti videli in slišali brez vnanjega uzroka, da so se kazali prikazni, ki so bili faktično le misli, predstave. Vendar to živo predstavljeneje nij motilo telesnega in duševnega zdravja, temveč je moči naše junakinje le na čudoviti način pomnoževalo.

(Dalje prih.)

bodo pozneje razglasili, tako da se ne bo ni kakor oziralo na nakup razun teh dni in krajev. Kar se tiče lastnosti, katere se zahtevajo pri žrebcih, ki se na prodaj ponujajo so za to merodajne sledeče določbe: Plemo: pri žrebcih, ki izvirajo od cesarskih ali licenciranih žrebcev, se mora plemo dokazati z uplemenitnim listom, pri drugih pa z verjetnim pismenim spričevalom. Pri žrebcih, ki so se uže rabili za uplemenitev, se mora vrh tega tudi verjetno dokazati njih plodovitost. Starost: ista ne sme biti pod tremi leti in ne čez sedem let. Zvnanja

podoba: močen razvitek in zdrava kakovost vseh delov; lepa zloznost posameznih delov k celoti; močna pravilna postava, prosta, hoja brez pogreška. Temperament (kri): ne hudoben pri živahnem spolnem nagonu. Velikost: deželskemu plemenu tiste kronovine primerna, za katero se bo nakupil in v kateri se bo rabil. Cena: ista se bo pogodila po izvrstnosti žrebca z njegovim posestnikom. V Ljubljani 4. maja 1876. Od c. kr. deželne vlade.

Razne vesti.

*** (Dvoboj Auersperg-Kolovratov.)**
V Pragi je umrl v dvoboju z grofom Kolovratom smrtno obstreljeni 22letni knez Vilhelm Auersperg, jedini dedič knezov Auerspergov, ker knez Karlos Auersperg nema nič otrok. Duelirala sta se ta dva nezrela aristokrata zaradi neke mlade komtese B., v katero sta bila oba zaljubljeni; mlada krasotica je Kolovratu prednost dajala, zato je prišlo zadnjič do necih mejsebojnih insultov in do poziva na dvoboj, ki je imel smrten nasledek. Grof Kolovrat je odpeljal se najbrž iz države ven.

Prsne in pljučne bolezni,

kakoršne koli so, ozdravijo se s po zdravniškem predpisu pripravljenim

Wilhelmovim schneebergskim zeljiščnim allopom,

Franja Wilhelm, lekarja v Neunkirchen. Ta sok koristi na posebno ugodni način za **vratne in prsne bolezni, gripo, hripavost, kašelj in nahod.** Mnogo naročnikov potrjuje, da se zahvaljujejo le temu soku prijetnega spanja.

Izvrstni opazovanja vredni učinek napravljaja ta sok, kot obvarovalni lek za **megleno in grdo vreme.**

Vsed svojega jako prijetnega duha, je za otroke jako koristen, potreben pak za vse na pljučah bolne ljudi, pevcem in govornikom za nečisti glas ali celo hripavost jako potreben pripomoček.

Mnogobrojna spričevala potrjujejo zgornje navedeno.

V dokaz rečenega podajem sledeče dopise pripoznanja:

Gospodu **Franju Wilhelmu, lekarju v Neunkirchen.**

Izpričevalo.

Mojega sina **Franja** mučil je osem tednov tako hud (krčni) kašelj, da sem se bal, da ga bode jedenkrat zadavil. Poleg tega pak je tudi hujšal, in je tako oslabil, da je komaj še po konci stal. Nasvetovan mu je bil **schneebergski zeljiščni allop** in hvala temu izvrstnemu leku, uže po uživanji prve steklenice, pojenjal je kašelj nekoliko in po uživanji druge steklenice okrepil se je otrok zelo, pridobil zopet moč in je od tega časa popolnoma zdrav. — Tudi moj starejši sin ozdravil se je s tem pripomočkom v malih dnevih hudega kašlja in hripavosti.

Dajem Vam tedaj, s prirčno zahvalo za tako hitro in čudapolno ozdravjenje mojih otrok to izpričevalo, ter voščim, da bi se ta lek na korist bolnih ljudi po širocem svetu seznanil in v obče uporabljal.

Platz, 6. marca 1855.

Anton Just.

Lovro Scheibeneireif,
župan.

Gospodu **Franju Wilhelmu, lekarju v Neunkirchen.**

Vaše blagorodje!

Prosim Vas, mi uljudno kar hitrejši moči poslati še 4 steklenice Vašega slovečega zeljiščnega allopa, jaz čutim po uživanji dveh steklenic, da se na boljše obračajo od dne do dne moje prsne in vratne bolečine. Zaradi tega obrnem se ta pot na Vas samega v zaupanju, da dobim najsvežejšega. Priloženo je 5 gl. k. veljave. Z odličnim spoštovanjem

(42—4)

Henrik Boek,

ranocelnik in zdravnik porodstva.

Münchret na Ostrangu, 23. februarja 1859.

Oni p. n. kupci, kateri želé dobivati izvrstni pravi **schneebergski zeljiščni allop**, katerega jaz od leta 1856 sem izdelujem naj blagovolijo izrecno zahtevati

Wilhelmov schneebergski zeljiščni allop.

Samo takrat je
moj izdelek, ako
je na vsakej steklenici ta pečat.

Ponarejevalci
tega varstvenega
znamenja kaznujejo se po postavnem zakonu.

Nakazanje o rabi doda se vsakej steklenici.

Zapečatena originalna steklenica velja 1 gold. 25 kr., ter je vedno v svežnem stanju in se dobiva le pri izdelovaltju

Franjo Wilhelm,

lekar v Neunkirchen na Spodnje-avstrijskem.

Zavijanje zaračuna se sé 20 kr.

Pravi Wilhelmov schneebergski zeljiščni allop dobiva se tudi samo pri mojih gospodih odkupcih v Ljubljani pri **Petru Lassniku**, v Novem mestu pri **Dom. Rizzoliju**, lekarju; v Postojni pri **J. Kupferschmidtu**, lekarju; v Zagrebu pri **Sig. Mitlbachu**, lekarju.

Zaradi prevzemanja zalog naj blagovolijo trživa željni prijatelji obrniti se pismeno do mene.

Neunkirchen poleg Dunaja (Spodnje-avstrijsko).

Franjo Wilhelm,

lekar.

Tujski.
9. maja:
Kropna: Kuhn iz Štajerj. —
Mrovec iz Dunaja.
Pri domu: Vraneti iz Italije. —
Pojed iz Gorice. — Gortup iz Proseka.
— Mitter iz Gradca. — Seder iz Dunaja. — Rus iz Gorenjskega. — Lendek iz Laz. — Gneada iz Idrije. — Wallhof iz Dunaja. — Vatin iz Gradca. — Kaiser iz Dunaja.

Dunajska borza 10. maja.
(Istovno telegrafsko poročilo.)
Enotni drž. dolg v bankovcih . . . 68 1/2
Enotni drž. dolg v srebru . . . 70
1860 drž. posojilo . . . 111
Akcie narodne banke . . . 85 1/2
Kreditne akcije . . . 138
London . . . 130
Napoli . . . 9
C. k. cehlini . . . 5
Srebro . . . 102
80

Službe išče!

Absolviran gimnazijec, obeh deželnih jezikov popolnoma zmožen, sedaj computerist, išče takoj pri mernege službovanja. — Prijazne ponudbe do 20. t. m. pod bifo J. J. poste restante v Ljubljani (121—3) hiši.

Hiša na prodaj.

Postorovljno prodaje se na spodnjih Poljanah ležeca hiša št. 50 z njivo in vrtom vred, poleg tudi 2 orla senožeti in 1 oral 400 □ sez. hrta. Natančnejši pogoji se izvedo pri posestnici v isceji hiši. (107—3)

15. Mai d. J.

werden von dem unterzeichneten Banthause Versteigerungen entgegengenommen für die Ziehung der 270sten von der Regierung genehmigten und mit dem gesammten Staatsvermögen garantierten Geldlotterie.

Dieselbe besteht aus 81,500 Originalloosen und 43,100 Gewinnen. Sammtliche Gewinne werden innerhalb einiger Monate in 7 Abtheilungen entzieden und betragen zusammen

7 Million 771,800 Reichsmark.

Der Hauptgewinn beträgt ev.

375,000=218,750

Reichsmark. Gulden & W.

speziell enthält diese Lotterie noch folgende Gewinne

1 à 250,000	7 à 12,000
1 à 125,000	11 à 10,000
1 à 80,000	26 à 6,000
1 à 60,000	55 à 4,000
1 à 50,000	1 à 3,000
1 à 40,000	1 à 2,500
1 à 36,000	200 à 2,500
3 à 30,000	5 à 2,000
1 à 25,000	3 à 1,500
5 à 20,000	412 à 1,200
6 à 15,000	621 à 500

etc. etc. Reichsmark, zusammen 43,400 Gewinne.

Kaut amtlicher Festsetzung kostet

ein ganzes Original-Loos ö. W. fl. 3. 30

ein halbes " " " " 1. 65

ein viertel " " " " 83

Jeder Besteller beliebe man den entfallenden Betrag beizulegen oder denselben per Post einzahlen, auch kann die Auszahlung der Nachnahme verlangt werden, die Befeller erhalten sofort von unterzeichneter Firma die Originalloose mit ausführlichem Verlosungsplan. — Nach der Ziehung erhält jeder Theilnehmer sofort die amtliche Ziehungsliste.

Die Auszahlung der Gewinne geschieht unter Staats-Controle durch das mit dem Verkauf dieser Staatsloose beauftragte Banthaus

Adolph Lilienfeld,
Hamburg.

Steiner.

(125—3)

375,000=218,750

Reichsmark Gulden & W.

beträgt ev. der Haupttreffer der 270sten von der Regierung genehmigten und garantierten Geldlotterie, welche aus 81,500 Loosen und 43,100 Gewinnen besteht. — Sammtliche Gewinne werden innerhalb einiger Monate durch 7 Ziehungen endgültig ausgelost und betragen zusammen

7 Million 771,800 Reichsmark.

Außer dem obenangebenen ev. Hauptgewinne enthält die Lotterie speziell noch Gewinne von

Reichsmark	40,000	6 à 15,000
250,000	36,000	7 à 12,000
125,000	30,000	11 à 10,000
80,000	25,000	26 à 6,000
60,000	20,000	55 à 4,000
50,000	15,000	1 à 3,000

etc. etc.

Gegen Einfindung des Betrages von:

ö. W. fl. 3. 30, für ein ganzes Originalloos

" " " " 1. 65, " " halbes

verwendet das Banthaus

A. Goldfarb

Hamburg die mit dem Ban-

in versehenen Original-Loose und ertheilt nach je-

der Ziehung an jeden Theilnehmer die amt-

liche Gewinnliste. Die Auszahlung der Ge-

winne geschieht durch die Verbindungen dieses

Hauses an allen Plätzen. Bei Effectuierung einer

jeden Bestellung wird der ausführliche Verlos-

ungsplan aller 7 Ziehungen gratis beigelegt.

Da die Ziehung nahe bevorsteht und das noch

vorhandene Loosquantum gering ist, werden Be-

stellungen schnellig, jedenfalls aber erbeten

vor dem

15. Mai d. J.

Steiner.

(125—3)